

೫

'ಹೌದು' ಅಥವಾ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳ

- ರಜನಿ ದ್ವಿವೇದಿ

ಸಾರಾಂಶ: ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಸ್ತುವೊಂದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವುದು, ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಗಮನಿಸುವ ಕೌಶಲ- observational skills, ವರ್ಗೀಕರಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ- ability to classify, ನಿಖರವಾದ ಹಾಗೂ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು- precise and accurate questions, ೩-೫ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ- young learners of classes 3-5.

ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳು ಯೋಚಿಸುವ, ನಿಖರವಾದ ಹಾಗೂ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.

ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಶಾಲೆಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲವೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳು, ಗಾತ್ರ ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಮಾಡಿರುವಂತಹ ೨೫-೩೦ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (ರಬ್ಬರ್/ಇರೇಸರ್, ಸ್ಕೇಲ್, ಬಾಚಣಿಗೆ, ಫೈಲು, ಬೀಗ, ಬೀಗದಕೈ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.

ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ೩-೫ ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ

ವಿಧಾನ

ತರಗತಿಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ನೀಡುವುದು (ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಉದಾ: ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡಬಹುದು).

ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತರಗತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಡಿ. ಎರಡೂ ಗುಂಪಿನವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಜಾಗದಲ್ಲಿರಲಿ. ಈಗ ಎ ಗುಂಪಿನ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದು, ಅಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು ಕಾಗದದ ತುಂಡೊಂದರ ಮೇಲೆ ಬರೆದು, ಯಾರಿಗೂ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸದೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳುವುದು.

ಬಿ ಗುಂಪಿನವರು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಹೆಸರು ಬರೆದಿರುವ ಆ ವಸ್ತು ಯಾವುದೆಂದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಊಹಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೂ ೧೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಸಮಯಾವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳಿವೆ;

೧. ಗುಂಪು ಎ ಗೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ೧೦ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.
೨. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು 'ಹೌದು' ಇಲ್ಲವೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು ಉದಾ: 'ಅದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿರುವಂಥದ್ದೇ?' ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.
೩. ನೇರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾ: 'ಅದು ಬೀಗನಾ?', 'ಅದು ಸ್ಕೇಲಾ?'

ಗುಂಪು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಊಹಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಬಿ ಗುಂಪಿನವರು ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಎ ಗುಂಪಿನವರು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನವರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಯಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ, ನಿಖರವಾಗಿ, ಆದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ:

೧. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುಗಳ ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣ, ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಮಾಡಿರುವಂತಹುದು, ಹೀಗೆ ಅದರ ಗುಣ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ; ಮಕ್ಕಳು 'ಅದು ಗುಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆಯೇ?' 'ಅದನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ?' ಹೀಗೆ ಕೇಳಬಹುದು.
೨. ವಸ್ತುವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಕೇಳಬಹುದು. ಉದಾ: 'ಕಾಗದವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡಲು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ?' 'ಇದನ್ನು ಬರೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ?'
೩. ಅನೇಕ ರೀತಿಯ/ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು- ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವಸ್ತುಗಳು, ಮರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇನ್ನಾವುದೋ ಕಲಿಕೆ ಸಹ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಆಗಬಹುದು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನೋಡಿ.

***

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು

ಪ್ರತಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಇವು ಆ ಭಾಷೆಯ ಸೊಬಗು ಹಾಗೂ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಹಾಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಹೆಸರನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ (idiomatic) ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.
- ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಸರಳ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಒಂದೇ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಉದಾ ಎಲೆಗಳು, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ, ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ (ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಗಿ); ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಹೂ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು, ಸೂರ್ಯನ ಚಿತ್ರ (ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಗಿ)

ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ (೬-೮ನೇ ತರಗತಿ) ಒಬ್ಬರೇ ಮಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆ.

ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯ ೧- 'ನನ್ನ ಬಣ್ಣ' ಪದ್ಯ

ವಿಧಾನ

- ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಗತಿಗೆ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದ ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವಂತೆ ಕೇಳುವುದು. ಅದೇ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು.
- ಅನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ಆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಹೇಳುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು: (ವಸ್ತುವಿನ ಹೆಸರು) ಹಾಗೂ (ಬಣ್ಣದ ಹೆಸರು)

ಉದಾ: ಟೊಮೊಟೊ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಕೆಂಪು, ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆ ಕೆಂಪು, ರಕ್ತದ ಹಾಗೆ ಕೆಂಪು.

- ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಒಂದು ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರುವ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದು.

Red is the tomato
that I relish eating
in my salad -

ಟೊಮೊಟೊ ಕೆಂಪಾಗಿದೆ
ಹಸಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನಲೂ
ರುಚಿ ಬಹಳ!!

Red is the letter box
that helps me reach
my distant relatives -

ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ, ಅಂಚೆಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆ
ದೂರದ ಬಂಧುಗಳನು ತಲಪಲು
ನೀಡುತ್ತದೆ ನನಗೆ ನೆರವು!

Red is the blood
that flows freely
in my veins -

ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ, ರಕ್ತದ ಹಾಗೆ
ನನ್ನ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ
ಹರಿಯುವ ನೆತ್ತರ ಹಾಗೆ

- ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಹೇಳುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪದ್ಯ' ಇಲ್ಲವೆ 'ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪದ್ಯ' ಎಂಬು ಶೀರ್ಷಿಕೆ ನೀಡಬಹುದು. (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಹಾಗೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬರೆದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೂಚನಾಫಲಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡುವುದು).

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು: ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಬರವಣಿಗೆಯು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ನಡೆಯುವ

ಬರವಣಿಗೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗುವತ್ತ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಹಾದಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

* * *

ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

- ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ?
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಗಮನಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಕಲಿಯಬಹುದು?
- ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲತೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ?

ರಜನಿ ದ್ವಿವೇದಿ: ಇವರು ವಿದ್ಯಾಭವನ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸೆಂಟರ್, ಉದಯಪುರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆ ಕುರಿತಂತೆ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. rajni@vidyabhawan.org

ಅನುವಾದ: ಉಷಾ ಬಿ ಎನ್ / ಪರಿಶೀಲನೆ: ರಾಜಗೋಪಾಲ್

ಮೂಲ: Language and Language Teaching Volume 2 Number 1 January 2013.

